

OBSAH

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	11
PREDHOVOR	12
VŠEOBECNÁ ČASŤ	
1. Predmet a pojem medzinárodného práva súkromného a procesného	16
2. Úvod do riešenia problému súkromnoprávneho vzťahu s cudzím prvkom	19
3. Historický vývoj doktríny medzinárodného práva súkromného a procesného	21
3.1 Kolízne právo staroveku a stredoveku	21
3.2 Štatutárna teória	23
3.3 Holandská právna škola a zrod doktríny <i>comitas</i>	24
3.4 Počiatky moderného kontinentálneho medzinárodného práva súkromného	25
3.5 Vývoj angloamerických doktrín medzinárodného práva súkromného	26
3.6 Vývoj medzinárodného práva procesného	28
4. Prístupy k právnej úprave súkromnoprávnych vzťahov s cudzím prvkom	31
4.1 Hmotnoprávne (vecné) riešenia	31
4.1.1 Unifikácia hmotného práva (priama metóda)	32
4.1.2 Harmonizácia hmotného práva	34
4.1.3 Vytvorenie (vnútroštátnych) vecných noriem	34
4.2 Kolíznoprávne riešenia	35
4.2.1 Základný kolízny prístup	35
4.2.2 Unifikácia kolízneho práva	35
4.2.3 Europeizácia kolízneho práva	36
4.3 Vzťah medzi priamymi a kolíznymi normami	39
5. Účel a štruktúra kolíznych noriem a noriem určujúcich právomoc súdov	41

6.	Pramene medzinárodného práva súkromného a procesného.....	45
6.1	Vzťah vnútroštátneho a európskeho medzinárodného práva súkromného a procesného	47
6.2	Stret vnútroštátneho a medzinárodného práva	48
6.3	Stret prameňov práva EÚ a medzinárodných prameňov	48
7.	Všeobecné otázky aplikácie medzinárodného práva súkromného a procesného	52
7.1	Kvalifikácia v medzinárodnom práve súkromnom a procesnom	52
7.1.1	Kvalifikácia podľa <i>lex fori</i>	55
7.1.2	Kvalifikácia podľa <i>lex causae</i>	55
7.1.3	Stupňovitá kvalifikácia	56
7.1.4	Autonómna kvalifikácia	56
7.1.4.1	Kvalifikácia prostredníctvom porovnávania právnych poriadkov	56
7.1.4.2	Autonómna teleologická kvalifikácia podľa <i>lex fori</i>	57
7.1.4.3	Autonómna kvalifikácia z dôvodu medzištátneho/nadštátneho charakteru normy	57
7.2	Vybrané ochranné mechanizmy v medzinárodnom práve súkromnom a procesnom	58
7.2.1	Imperatívne normy a výhrada verejného poriadku	58
7.2.2	Obchádzanie zákona a simulácia v medzinárodnom práve súkromnom a procesnom	61

OSOBITNÁ ČASŤ

A. OBCHODNÉ A OBČIANSKE VECI

8.	Obchodná a občianska vec ako prototyp súkromnoprávnej veci v medzinárodnom práve súkromnom a procesnom	68
9.	Určovanie právomoci pri rozhodovaní o občianskych a obchodných veciach	70
9.1	Všeobecne o význame právomoci v medzinárodnom práve procesnom	71
9.2	Právomoc na konanie vo veci samej a na vydanie predbežných opatrení	73
9.3	Systém pravidiel pre určovanie právomoci v občianskych a obchodných veciach	75

9.4	Určovanie právomoci v občianskych a obchodných veciach podľa nariadenia Brusel Ia	76
9.4.1	Výlučná právomoc	77
9.4.2	Právomoc určená výslovnou dohodou (<i>prorogatio fori</i> , čl. 25)	79
9.4.3	Zúčastnenie sa konania (implicitná voľba súdu, čl. 26)	81
9.4.4	Obligatórna právomoc – osobitné ochranné pravidlá určovania právomoci (čl. 10 – 23)	82
9.4.4.1	<i>Právomoc v sporoch týkajúcich sa poistenia</i>	83
9.4.4.2	<i>Právomoc v sporoch ohľadom spotrebiteľských zmlúv</i>	84
9.4.4.3	<i>Právomoc v sporoch ohľadom individuálnych pracovných zmlúv</i>	86
9.4.5	Všeobecné pravidlo určovania právomoci súdu podľa bydliska žalovaného	86
9.4.6	Alternatívne (osobitné) právomoci	87
9.5	Prekážka začatej veci – litispendencia podľa nariadenia Brusel Ia	90
9.5.1	Vnútroúniiová litispendencia	91
9.5.2	Litispendencia vo vzťahu ku konaniam v tretích štátoch	92
9.6	Postup súdu pri skúmaní právomoci podľa nariadenia Brusel Ia	92
9.7	Určovanie právomoci v občianskych a obchodných veciach mimo nariadenia Brusel Ia	95
10.	Aplikácia kolízneho práva (riešenie kolíznych situácií)	98
10.1	Osobitosti pri aplikácii kolíznych noriem	98
10.2	Vedľajšie otázky v medzinárodnom práve súkromnom	99
10.2.1	Čiastková otázka	100
10.2.2	Predbežná otázka	101
11.	Aplikácia určeného (cudzieho) práva	103
11.1	Zisťovanie (obsahu) cudzieho práva	103
11.2	Spôsob aplikácie cudzieho práva	104
11.3	Rozsah aplikácie cudzieho práva	104
11.4	Spätný a ďalší odkaz	105
11.5	Kolízie oblastné, osobné a časové	107
11.6	Postup pri riešení prípadu s cudzím prvkom a aplikácii práva použiteľného na súkromnoprávny vzťah s cudzím prvkom	109

12. Spôsobilosť subjektov práva a ich konanie v medzinárodnom práve súkromnom a procesnom	112
12.1 Fyzické osoby	113
12.1.1 Právomoc slovenských súdov vo veciach spôsobilosti fyzických osôb	113
12.1.2 Určenie práva použiteľného na otázky spôsobilosti na práva a na právne úkony	114
12.1.3 Spôsobilosť na protiprávne úkony (deliktuálna spôsobilosť)	116
12.2 Právnické osoby a iné ako fyzické osoby (a ich cezhraničné pôsobenie)	118
12.2.1 Spôsobilosť právnických osôb na práva a povinnosti a na právne úkony	121
12.2.2 Zmena sídla právnickej osoby	123
12.3 Štát a osoby v postavení štátnych orgánov ako subjekt medzinárodného práva súkromného a procesného	124
12.4 Zastúpenie a konanie za iného	126
12.5 Exkurz: cudzinecké právo (právne postavenie cudzincov)	127
13. Platnosť právnych úkonov v medzinárodnom práve súkromnom a procesnom	129
13.1 Všeobecne o platnosti právneho úkonu ako čiastkovej a hlavnej otázky, právomoc súdov vo veciach platnosti	129
13.2 Všeobecná kolízna úprava platnosti právnych úkonov	130
13.3 Kolízna úprava platnosti zmlúv	131
13.4 Odporovateľnosť právnych úkonov	133
13.5 Osobitná kolízna úprava platnosti vybraných právnych úkonov	135
14. Vecné práva v medzinárodnom práve súkromnom a procesnom	136
14.1 Právomoc súdu pri vecných právach.....	137
14.2 Určenie rozhodného práva pre vecné právo	138
14.2.1 Premiestnenie hnutelných vecí, zmena štatútu a <i>res in transitu</i>	139
14.2.2 Zápisy vo verejných knihách.....	141
14.2.3 Vydržanie vlastníckeho práva	141
15. Záväzkové vzťahy v medzinárodnom práve súkromnom	144

15.1	Systém prameňov úpravy záväzkových vzťahov v medzinárodnom práve súkromnom	145
15.2	Rozlišovanie medzi zmluvným a mimozmluvným záväzkom	147
15.3	Určovanie práva použiteľného pre záväzky zo zmlúv	148
15.3.1	Rozhodné právo pre zmluvné záväzky podľa nariadenia Rím I	149
15.3.1.1	<i>Pozitívne vymedzenie pôsobnosti nariadenia Rím I</i>	149
15.3.1.2	<i>Negatívne vymedzenie pôsobnosti nariadenia Rím I</i>	150
15.3.1.3	<i>Voľba rozhodného práva ako východisko kolíznej úpravy</i>	151
15.3.1.4	<i>Obmedzenia voľby rozhodného práva a kolízne ochranné normy</i>	152
15.3.1.5	<i>Určenie rozhodného práva pri absencii voľby práva</i>	162
15.3.1.6	<i>Rozsah použitia určeného cudzieho práva</i>	164
15.3.1.7	<i>Všeobecné obmedzenie dôsledkov použitia rozhodného práva (imperatívne normy a výhrada verejného poriadku)</i>	164
15.3.2	Rozhodné právo pre zmluvné záväzky mimo nariadenia Rím I	167
15.4	Určovanie práva použiteľného pre mimozmluvné záväzky	169
15.4.1	Rozhodné právo pre mimozmluvné záväzky podľa nariadenia Rím II	169
15.4.1.1	<i>Pozitívne vymedzenie vecnej pôsobnosti nariadenia Rím II</i>	169
15.4.1.2	<i>Negatívne vymedzenie vecnej pôsobnosti nariadenia Rím II</i>	170
15.4.1.3	<i>Voľba rozhodného práva ako východisko</i>	171
15.4.1.4	<i>Určenie rozhodného práva pri absencii voľby a napriek voľbe práva</i>	174
15.4.1.5	<i>Zohľadňovanie tzv. pravidiel bezpečnosti</i>	190
15.4.1.6	<i>Rozsah použitia rozhodného práva podľa nariadenia Rím II</i>	193

15.4.1.7	<i>Všeobecné obmedzenie dôsledkov použitia rozhodného práva (imperatívne normy a výhrada verejného poriadku)</i>	194
15.4.2	Rozhodné právo pre mimozmluvné záväzky mimo nariadenia Rím II	194
15.4.2.1	<i>Prednostná kolízna úprava v rámci pôsobnosti nariadenia Rím II (dopravné nehody)</i>	194
15.4.2.2	<i>Kolízna úprava mimo pôsobnosti nariadenia Rím II</i>	196
16.	Uznávanie a výkon súdnych rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach	199
16.1	Úvod do problému uznávania a výkonu cudzích rozhodnutí	199
16.1.1	Uznávanie a výkon cudzích súdnych rozhodnutí	200
16.1.2	Uznávanie a výkon cudzích rozhodcovských rozhodnutí	201
16.1.3	Uznávanie a výkon rozhodnutí cudzích správnych orgánov	201
16.1.4	Uznanie a výkon predbežných opatrení vs. rozhodnutí vo veci samej	202
16.2	Systém prameňov upravujúcich uznávanie a výkon súdnych rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach a spôsob ich aplikácie	203
16.3	Uznávanie a výkon súdnych rozhodnutí súdov členských štátov podľa nariadenia Brusel Ia	204
16.4	Uznávanie a výkon cudzích vykonateľných verejných listín a súdnych zmierov, použitie verejných listín v cudzine	207
16.5	Uznávanie a výkon súdnych rozhodnutí podľa ZMPSaP	209
17.	Zjednodušené pravidlá pre uznávanie a výkon rozhodnutí súdov členských štátov v občianskych a obchodných veciach	213
17.1	Európsky exekučný titul pre nesporné nároky	215
17.2	Európsky platobný rozkaz	216
17.3	Európske konanie o sporoch s nízkou hodnotou	217
18.	Uznávanie a výkon cudzích rozhodcovských rozsudkov	219
B. RODINNÉ VECI		
19.	Rodinné veci v medzinárodnom práve súkromnom a procesnom	225
19.1	Vzťahy medzi manželmi	229

19.1.1	Právomoc na rozhodovanie o vzťahoch medzi manželmi	229
19.1.2	Určovanie rozhodného práva pre vzťahy medzi manželmi	235
19.2	Rodičovské veci	238
19.2.1	Právomoc pri určovaní rodičovstva	238
19.2.2	Rozhodné právo pri určovaní rodičovstva	239
19.2.3	Právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností	240
19.2.3.1	<i>Zachovanie právomoci pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa</i>	242
19.2.3.2	<i>Únos dieťaťa a návrat dieťaťa</i>	243
19.2.3.3	<i>Dohoda o právomoci (prorogácia)</i>	245
19.2.3.4	<i>Právomoc založená na prítomnosti dieťaťa</i>	246
19.2.3.5	<i>Zostatková právomoc</i>	246
19.2.3.6	<i>Forum non conveniens</i>	246
19.2.4	Rozhodné právo vo veciach rodičovských práv a povinností	249
19.2.5	Právomoc vo veciach osvojenia	255
19.2.6	Rozhodné právo vo veciach osvojenia	257
19.3	Vyživovacie povinnosti	258
19.3.1	Právomoc na rozhodovanie o vyživovacej povinnosti	259
19.3.1.1	<i>Explicitná voľba právomoci</i>	259
19.3.1.2	<i>Implicitná voľba – právomoc založená na účasti odporcu</i>	260
19.3.1.3	<i>Všeobecné ustanovenia o právomoci</i>	260
19.3.1.4	<i>Subsidiárna právomoc</i>	261
19.3.1.5	<i>Forum necessitatis</i>	261
19.3.1.6	<i>Obmedzenie možnosti konania</i>	261
19.3.1.7	<i>Ďalšie procesné otázky</i>	262
19.3.2	Určovanie rozhodného práva pre vyživovaciu povinnosť	263
19.4	Uznávanie a výkon súdnych rozhodnutí v rodinných veciach	267
19.4.1	Systém prameňov a spôsob ich aplikácie	267
19.4.2	Uznávanie a výkon súdnych rozhodnutí o manželských a rodičovských veciach podľa nariadenia Brusel IIa	268
19.4.3	Uznávanie a výkon rozhodnutí vo veciach výživného podľa nariadenia o vyživovacej povinnosti	270

19.4.4 Uznávanie a výkon súdnych rozhodnutí podľa Dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa z roku 1996	272
19.4.5 Uznávanie a výkon súdnych rozhodnutí v manželských a rodičovských veciach podľa ZMPSaP	273
C. DEDIČSKÉ VECI	
20. Dedičské veci v medzinárodnom práve súkromnom	277
20.1 Nariadenie o dedení – podmienky a rozsah aplikácie	278
20.2 Právomoc konať o dedičstve	280
20.2.1 Právomoc podľa Nariadenia o dedení	280
20.2.2 Právomoc v prípade neaplikácie Nariadenia o dedení	285
20.3 Rozhodné právo	286
20.3.1 Rozhodné právo podľa Nariadenia o dedení	287
20.3.2 Rozhodné právo v prípade neaplikácie Nariadenia o dedení	289
20.4 Uznanie a výkon cudzích rozhodnutí	290
20.4.1 Uznávanie a výkon cudzích rozhodnutí z členských štátov EÚ, ktoré uplatňujú Nariadenie o dedení	290
20.4.2 Uznanie a výkon cudzích rozhodnutí z členských štátov EÚ ktoré neuplatňujú Nariadenie o dedení a z nečlenských štátov EÚ	292
D. PRÁVNA POMOC V STYKU S CUDZINOU	
21. Právna pomoc v styku s cudzinou, medzisúdna spolupráca	296
21.1 Doručovanie súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach	297
21.1.1 Prijímanie súdnych a mimosúdnych písomností z cudziny	299
21.1.2 Odosielanie súdnych a mimosúdnych písomností do cudziny	299
21.2 Dožiadanie vykonávania dôkazov v občianskych a obchodných veciach	300
ZOZNAM POUŽITEJ A ODPORÚČANEJ LITERATÚRY	302